

Nya vinnvägar

Bodega Ecológica F.Schatz
Finca Sanguijuela

Allt gott vin från Andalusien var tidigare starkvin, oavsett om det kom från Montilla-Moriles, Jerez eller Málaga. Men idag håller vinkartan på att skrivas om. Allt fler producenter dyker upp som visar att det går att tillverka toppvin modell vanligt även i solens rike.

Text: Johan Franco Cereceda Foto: Mauro Rongione, Åke Jacobsson, ICEX & Vingården

Vår medarbetare Johan i sampråk med Federico.

MAN KAN SÄGA att området har förutsättningarna emot sig: det är för varmt, har noll renommé, inga traditioner och en turistindustri som lägger beslag på bästa marken. Samtidigt blir utmaningen desto större och när väl producenter lyckats etablera sig, ger detta ringar på vattnet.

Någon revolution är det däremot inte dags att tala om, vinindustrin i Andalusien är synnerligen i sin linda. För det är inte sherry från Jerez, söt moscatel från Málaga eller undersköna viner på Pedro Ximenez från Montilla-Moriles det ska handla om, utan det vanliga vinet i Andalusien, lättvinet som vi tidigare sa i Sverige i brist på annat, alltså ett vin som inte är spritförstärkt. För det existerar i denna del av Spanien, trots värmen, tack vare bergen, trots turistnäringen, tack vare nyfikenheten, trots bristande traditioner, tack vare obundenheten.

Med andra ord, mycket talar för att regionen kommer att bevisa motsatsen, visa alla förstasigpåare att det går att göra vin där helst det finns smartness, entusiasm, passion. Passion för vinet, för odlingar av dessa små märkliga druvor som ger ifrån sig en av de mest intressanta livsmedelsprodukterna sedan omkring 7 000 år tillbaka. Och vi börjar i Ronda, en av världens vackraste städer. Strax utanför ligger nämligen Finca La Sanguijuela och Bodegas Schatz.

– Att göra ett bra vin är mycket lätt, det svåra är att överleva de 100 första åren, är det första Federico Schatz säger.

Jag har hört talas om honom i flera år, provat flera av hans viner, olika årgångar, men aldrig förrän nu

Federico Schatz kommer från en vinodlarfamilj som sedan 1641 producerat vin och han visste redan i tidiga tonåren att det var vin han ville syssla med – men hur hamnade han i Ronda?

Det är ekologisk odling som gäller för Federico Schatz. Och det är klart, ligger man närmast helt isolerat från andra vingårdar, från övrigt jordbruk och annan industri, underlättar det. Men det var också tanken med att börja odla druvor för vinproduktion i detta ingenmansland.

lyckats komma på besök till hans minimala vingård i bergen. Hans utseende förvånar, han är från Tyskland, född av tyska föräldrar men ser så spansk ut man bara kan. Hans förmåga att adaptera förhållandena är med andra ord suverän. Det gäller även förhållandena i vingården. Han kommer själv från en vinodlarfamilj som sedan 1641 producerat vin, men som först under 1900-talets senare hälft också buteljerat det. Så vin är något hur naturligt som helst för honom och han visste redan i tidiga tonåren att det var vin han ville syssla med. Men varför då slå sig ner utanför Ronda, känt för mycket men knappast för sina förträffliga förutsättningar för produktion av kvalitetsviner?

– Vadå, menar du att det här skulle vara fel? Vi har ju snarare de allra bästa förhållandena här. Högt upp, mycket sol, små mikroklimat, vind, fin jordmån, säger han uppenbart irriterad över min skepticism.

Men inte bara det, vingården ligger mycket isolerad från andra vingårdar, något som underlättar för honom när han producerar sina ekologiska viner, för det är viktigt, ekologin är av största vikt för honom, det återkommer han gärna till.

Hans viner har blivit mycket uppmärksammade i Spanien och – av förklarliga skäl – också i Tyskland. Att han för ett tiotal år sedan betraktades som en udda fågel i flocken av main streamvin-producenter gör inget då hans viner alltsedan dess gått från klar- →

Att göra ett bra vin är mycket lätt, det svåra är att överleva de 100 första åren.

Federico Schatz, tidigare Friedrich Schatz, har sannerligen satt Ronda på kartan och för något år sedan fanns en annan bodega med tyskanknytning, den forna prins Alfonso de Hohenlohe.

→ het till klarhet. Men visst är han egensinnig, envis och självlärd, det är i allra högsta grad uppenbart. Kanske måste också dessa egenskaper till för att slå sig ned här i trakten och göra det ingen annan gjort.

– Jag var först på plats men nu har det kommit en del andra producenter som vill satsa på kvalitetsvin. Det är kul, det innebär dessutom att jag är på rätt väg, förklarar han.

Hans viner ligger under den ursprungsorienterade beteckningen Sierras de Málaga och visar en ny inriktning i hela regionen. Tidigare var vinerna av starkvinskaraktär, ofta mycket söta gjorda på druvan Moscatel. Men kartan blev tvungen att ritas om, inte minst tack vare stortyska lilla druvan Lemberger, Federico Schatz och hans framfart.

Han odlar en rad olika andra druvor, de flesta långt från Málagas traditionella tingestar. Eller vad sägs om Pinot Noir, Petit Verdot, Chardonnay? Och – inte minst – nämnda Lemberger? Jo, den ungerska Kadarka eller österrikiska Blaufrankisch. Och resultatet blir säregat bra, kryddigt i doft och smak, aningen syltigt med massor av svart vinbärstoner och en kvarhängande tydlig frukt. Och då är vinet vi provar av årgång 2003.

Ännu är inte Lemberger tillåtet inom de Sierras de Málagas vinreglering, de flesta andra utländska druvorna är det, men det har i och för sig att göra med att endast Federico Schatz har kommit på att odla denna druva i en helt annan miljö än den vanligtvis odlas i.

– Kanske blir den tillåten så småningom. Det är ju trots allt lite min förtjänst att området faktiskt fått ursprungsstatus, menar han utan att låta övermodig.

Nej, miljön har präglat honom, all respekt för förutsättningarna har fått honom att inse vidden av envist arbete och han älskar trakten.

– Redan när jag kom hit 1982 förstod jag att jag skulle stanna.

Federico Schatz, tidigare Friedrich Schatz, har sannerligen satt Ronda på kartan och för något år sedan fanns en annan bodega med tyskanknytning, den forna prins Alfonso de Hohenlohe. Hans vingård, Cortijo Las Monjas, väckte under delar av 1990-talet stor uppmärksamhet då både den spanska blåblodade Carlós Falcó, markisen av Griñón, och den franska vinmakaren Michel Rolland, fanns med i lönelistan över konsulterande vinkändisar. Men vinet blev aldrig någon succé, hann aldrig bli det då den tyska prinsen gick bort i en tidig och mycket mystisk död. Sedan en tid är vingården uppköpt av en storproducent som dessvärre inte underhåller den.

Huset har renoverats men det finns mycket kvar att göra. En stor spricka i taket avslöjar Federico Schatz bristande intresse för inredning. Vin ska det vara och det som slår en när man kommer in i salongen är en hel vägg fylld med vinböcker och oenologiska rapporter, på spanska, tyska och engelska.